

Posudek na bakalářskou práci

Název: Fotbalové násilí a jeho prevence v České republice

Autor: Karel Puš

Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2012. 49 s.

Vedoucí práce. Doc. Ing Karel Müller, CSc.

Předkládaná práce řeší oblíbené téma na Fakultě humanitních studií UK. Problém manifestního chování fotbalových fanoušků se skutečně stává systematicky promyšleným tématem, kdy každý z autorů do něj vstupuje se svou vlastní perspektivou. O to zajímavější je reflektovat tyto přístupy v roli oponenta či vedoucího práce.

Karel Puš si jako leitmotiv své bakalářské práce zaměřené na fotbalové fanoušky vybral otázku prevence násilí při fotbalových zápasech. Z tohoto důvodu k tématu přistupuje s dvěma výchozími premisami: 1. fanoušci se násilí dopouštějí a 2. násilí jako takové je třeba chápat jako deviantní chování, jež se musí regulovat. Přestože název odkazuje na celou ČR, ve skutečnosti se analýzy autora opírají pouze o situaci jednoho vybraného fotbalového klubu. To je legitimní, ale mělo by se to promítnout např. do podtitulu práce.

Svoji práci Karel Puš standardně rozčlenil na očekávané kapitoly. K nim se nyní vyjádřím. V teoretických východiscích autor čerpá z relevantní, zejména české literatury. Je škoda, že se neseznámil i s pracemi svých předchůdců - studentů, které by v textu rozšířily perspektivu fotbalového násilí. Nicméně sám autor na základě rešerše odborné literatury ukazuje, že nelze chápat fotbalové násilí jen jako deviaci sociálně narušených osob, ale že má rozměr kulturní, resp. subkulturní, tedy je kulturně regulován, nabývá významy a funkce v rámci ustanovování skupiny, je součástí komunikace a podílí se na budování identity jejích členů. Bohužel pro mne s těmito rovinami autor nepracuje, ale zaměřuje se prvoplánově na eliminaci násilí na stadionech, aniž by se hlouběji věnoval jeho povaze. Sem také míří moje první významnější otázka: Proč autor nikde systematicky nedefinoval, co je to násilí (jaké formy při utkáních před a po nich lze sledovat) a proti čemu se tedy má vystupovat? S ohledem na propracovanost této problematiky v literatuře je to s podivem. Nezájem o povahu a podobu násilí se promítá logicky i do výkladové části (tedy nebudu se k tomu již v posudku vracet). Naopak kategorizaci fotbalových diváků pozornost věnována je, zde bych ale uvítala lepší propojení ultras s danou klasifikací. V rámci teoretických východisek autor také správně zařazuje informace o prevenci, její povaze. Doporučila bych proto historii fotbalového násilí v ČR, jehož součástí jsou také legislativa, opatření na stadionech a sociální programy, zařadit sem, nikoliv do výkladové části, chápu to jako kontext pro sledovaný teplický klub, nikoliv jako autorův přínos k řešené problematice.

Výkladovou část práce založil autor na terénním výzkumu. Rámcově jej představil, možná s ohledem na citlivost tématu mohl transparentně uvažovat o etice výzkumu. V každém případě zde ale Karel Puš jednoznačně obstál a nikoho ze svých informátorů nevystavil konfrontaci. Asi proto, že výzkum dominantně autor založil na zúčastněném pozorování a nevěděl si rady jak toto prezentovat, chybí v textu průhledy do zkoumané sociální reality. Tedy vše je reinterpretováno autorem, zaštitěno jeho autoritou. V textu chybí popisy situací či citace promluv aktérů. Text se právě díky tomu stává hodně kondenzovaný. Vše se jeví jednoznačné a přehledné. Ti jsou takoví a ti jsou onací. Rozhodně bych doporučovala přehledněji uvažovat o typech chuligánů, jejich důvodech členství a podob angažmá ve

skupině, stavech a rolích a toto vztáhnout k problému násilí a pak na tomto základě i uvažovat o hodnocení prevence. Naopak je hezké, jak autor uvažuje o konfiguraci vztahu mezi jednotlivými skupinami. Je to velmi nosné a přináší to i zásadní závěr, který vysvětluje proč proti násilí vedení klubu nebojuje. S ohledem na gradaci textu bych jen možná plédovala k větší přehlednosti a zejména bych uváděla data z výzkumu – oživilo by to text a přispělo k jeho transparentnosti (viz již výše). Ve výkladu o prevenci FK Teplice autor respektuje výchozí členění rovin prevence logicky s výjimkou legislativní, nicméně i zde by bylo dobré se více dozvědět, jak je tento nástroj uplatňován.

Předkládaná práce je přehledně strukturovaná, klade si jasný cíl a směřuje k němu. Moji výhradou je, že k němu směřuje příliš přímočaře, s dominantní optikou autora, která neumožňuje čtenáři prohlédnout do zkoumané reality. Možná je to hodnocení sociálního antropologa, který práci hodnotí jako velmi dobrou.

V Praze 31.1.2013

PhDr. Dana Bittnerová, CSc.

Drobné nejasnosti a opomenutí:

- Subkapitoly 6.1.1, 6.1.2 jsou zcela bez odkazu na zdroje. Patrně se autor nespolehá jen na 8let starou publikaci Mareše, Smolíka a Suchánka, když se vyjadřuje k aktuálním trendům. Dále by bylo jasnější na základě čeho a do jaké míry a jaké povahy je vazba skinheads a chuligánů (, nebo kdo zavádí válečnickou rétoriku „bez ohrožení civilistů“
- s. 31 Není jasné jaký je rozdíl mezi pojmy chuligáni a hooligans v kapitole prezentující data. Doporučovala bych používat jeden pojem, aby si čtenář nekladl otázku , zda se jedná o různé lidi, zda se jedná vždy jen o členy skupiny Division Nord či poté North Warriors.
- s. 31 Není jasné v jakém sektoru nakonec zůstal fanklub?
- s. 32 Zpřesnit formulaci. Sdělení si odporuje i s textem výše. Opravdu jen absolutní minimum hooligans přicházelo na stadion primárně jen z důvodu vyvolání konfliktu. Za mého působení jsem nikoho takového v Sektoru 15 nepotkal.
- s.34 Tabulka 2 je nepřesná. Autor výše popisuje ukradení šály, ale v rubrice střet s fanouškem soupeře na stadionu je 0.
- s. 36 Potřebovala bych zdůvodnit „Tuto podporu později logicky zrušil, bohužel velmi nešťastně právě v dobu kdy vznikal oficiální fanklub, což vytvořilo nevraživost členů Sektoru 15 vůči členům fanklubu.“
- Literaturu je třeba řadit dle abecedy
- Drobné prohřešky proti shodě podmětu s přísudkem (střední rod, časování slovesa dokázat)